

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többzori hirtel-
ténél olcsóbb. Nyiltér
sora 25 kr. Bélyegdíj min-
den hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogat-
tatnak el.
Kéziratok nem térülnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Állam és társadalom.

alán akkorra, mire e sorok az olvasók kezébe kerülnek, befejeződik a magyar képviselőházban az országos költségvetés általános tárgyalása. Tudvalevő dolog, hogy nálunk ez alkalomkor minden párt tűzbe vezényli leghatásosabb lövegeit és az ellenzéknek mindenféle árnyalata fölhányja a kormányra.

mindazt, a mit az országban itt, meg amott jelentkező bajokra nézve magának följegyzett.

Ilyetén általános praxis után nem csoda, ha eféle alkalommal mindent hallani inkább, mint az ország pénzügyére vonatkozó beszédek.

Jelenleg is egész más, nem valami pénzügyi eszme, képezte a vitának központi gondolatát.

Ez az eszme: az állam és társadalom kölcsönös viszonya.

Voltak szónokok, (Beksics Gusztáv, Grünwald Béla, gróf Keglevich István) a kik föltétlenül vitatták, hogy a társadalom keveset, vagy semmit sem tesz a nagy nemzeti célok megvalósítására.

Mások meg váltig azt hányták föl, hogy az állam nem tesz eleget. (Apponyi Albert gróf és egész pártja.)

Ismét mások, mint Herman Ottó és nézettársai azt panaszolták meg, hogy az állam mindenbe bele avatkozik.

Három egymást gáncsoló nézet; egyiknek állítása, tagadása a másiknak. Hogy lehet itt eligazodni?

Szerény nézetünk szerint, mint hasonló esetekben rendszeren, középen van az igazság. Ezen beszédek mind nagyon általános szempontokból indultak ki s így természetes, hogy következtetések, mire a napi élet szükségletéhez lejutnak, karikatúrákat nemzenek. A haza minden fia, első sorban és hivatásszerűleg a honatyák, az egyetemes tökélyre törekszenek. Lélektani következmény, hogy ebbéli nagy buzgalmukban a realis élet köréből, az ideálok országa felé röpködnek és mindegyikük a saját magas műveltségéhez, vagy mély hazafiságához arányos abszolút mértéket választ, hogy avval mérlegelje a létező állapotokat. Valami természetes, hogy a praxis a theorának, a real az ideálnak mögötte marad. Szembeszökőleg világos, hogy a tökélyről, vagy jólétről, szóval az ideálokról, minden embernek más-más fogalma van, a maga képzettsége, véralkata és kifejlődött világnézete szerint. Innen van, hogy minél önállóbbak és minél fejlettebbek az elmék, annál kevésbé egyeznek meg az államrendszerek elméletében. Talán nem csalódunk, ha ezen történeti igazságban keressük a kulcsát a mondott háromféle, egymást keresztező, parlamenti fölfogásnak.

Annyi közös vonás mégis mutatkozik e három álláspontban, hogy föl van vetve egyenesen a kérdés: ki nem teszi meg a nagy nemzeti célok érdekében a magát, állam-e, vagy társadalom?

Nyilván való, hogy e kérdésre az egész országot jellemző feleletet adni lehetetlen; a ki megkísérli, az a helytelen általánosítás hibájába esik. Az ország egyes vidékeinek viszonyai nagyon elütők egymástól; a mely ítélet egyik részben találó, annak talán éppen ellenkezője érvényes a másikon. Tehát a fölvetett nagy kérdés fölött sikerrel csak úgy lehet elmélkedni, ha minden vidék gondosan megvizsgálja a maga nyilvános lelkiismeretét és abból javulási szándékkal beismeri a szánni-bánni valót.

Vessük hát föl mi is egyenesen a kérdést: ki nem tesz eleget a nagy nemzeti célokért nálunk, állam-e, vagy társadalom?

E kérdésre, szerény nézetünk szerint, a fenálló jogrend minden ismerője azt kénytelen felelni, hogy ha van mulasztás, az csak a társadalmat terhelheti.

E mulasztások mérve iránt, vagyis más szóval a létező hibák mekkorasága iránt, csak úgy tájékozódhatunk, ha tisztába hozzuk azt a kérdést, mit lehet követelni a társadalomtól?

Mint minimumot követelni lehet a társadalomtól először az államkormány közjóra ható intézkedéseinek támogatását. Másodsor társulati uton való fölkarolását minden olyan érdeknek, mely az anyagi vagy szellemi gyarapodásra itthelyben közvetlenül áldást hozó lehet és így a józan önzés által ösztönszerűleg is ajánlatik. Harmadsor megkövetelhető a társadalomtól a tiszta erkölcsnek és becsületnek szeplőtlen megőrzése, illetőleg a lelki méteyeknek irgalmatlan kiküszöbölése.

És mit látunk e részben magunk körül? Ha csak harmada foganatosítottatnék annak, ami jót a kormány elrendel, vajmi másként állanának ügyeink! Mert valljuk be, hogy ha leszámítjuk a hivatalból eme, vagy ama szakmában buzgólkodó tisztviselők munkáját, jóformán nem is marad egyéb méltatni való. Mindenkinél elég a maga dolga, csak azzal törődik, ami hoz valamit a konyhára. Ha itt-amott indít is valaki valamit, vagy beleun a közönnnyel való meddő harcba, vagy megutálja a kicsinyes érdekhajszákat, melyek uton-utfélén bosszantják és lemond a célérés dicsőségéről.

De minek mozgunk általánosságokban?

Hány rendelet sürgette már, hogy a nagyobb községekben ilyen-olyan iskolák állittassanak? És széles e megyében nincs egyetlen községben önalkotta polgári iskola. Mit nem tesz a kormány az iparos tanulók kellő kiképzetése tekintetében? Ma december 9-ike van, de még azért Zomborban, a megye székhelyén, a tanfelügyelő és közigazgatási bizottság szeme előtt hire sincs a szeptember elején megindulni kellett iparos iskola megnyitásának.

Itt a megyei gazdasági egyesület; mit csinál? Hajtja a tagdíjakat, de hiába! A publikum azt mondja: csináljatok valamit, majd pártolunk; az egyesület meg azt mondja: pártoljatok, akkor majd csinálunk valamit. Így aztán tengődik, kínlódik az egyesület; megszületik egyszer és meghal egyszer minden évtizedben, s előbb lesz népszerűtlenné, mint sem hogy népszerűvé s közhasznúvá tehetné volna magát. Pedig az államkormány ugyancsak sürgeti fenállását és támogatja törekvéseit.

A morális társadalmi szigor meglazulásáról, s a szájhősöknek és hencseregnek a becsületes munkások rovására való szerepjátszásáról, mint már sokszor megpanaszolt, régi sebekről, szót sem emelünk.

Egyedül a takarékoság terjedésének, a tőkegyűjtésnek szolgálatában álló segélyegyletek körül látni jelentékeny és általános buzgólkodást. Ezek sem annyira a takarékoság, mint erény érdekében kultiváltak, hanem azon egyszerű okból, mert adómentesek és mert minden községben akad olyan szemfüles ember, aki ott fizetéses szerepet vár és így nem sajnál buzogni a különben is jó ügy érdekében. Hasonló, sőt még sokkal hasznosabb más közszükségletek, minthogy az értük való buzgólkodást ki nem fizetik, mellőztetnek és szóba sem hozzák.

Mint hogy a haladás eszméje köré csoportosítható életágakban sehol nincs egy se, mely a kormány gondoskodását nélkülözné; minthogy továbbá a megpanaszolt hiányok mind olyanok, hogy azokat egyesült erővel, vállvetett jóakarattal enyhíteni, sőt legtöbbször eltüntetni lehetne; azért következtetésül is merjük hangsúlyozni, amit állításul megkockáztattunk, hogy a két illetékes fél közül nálunk Bács-Bodrogh megyében csak a társadalom hibáztatható.

(Folyt. köv.)

Zombor sz. kir. város közegészségi állapota 1884. évi november havában.

E hó folyamán városunk s az összes hozzá tartozó tanyacsoportok területén a közegészségügyi állapot, dacára a szokatlanul hideg s zord időjárás-

nak, mely váratlan fellépésével a szegényebb sorsú családokat készületlenül lepte meg, teljesen kielégítő volt. Sőt az előző évekhez képest: az 1881. s a múlt év megfelelő időszakát kivéve, az egészségi viszonyok jelenleg kedvezőbbek voltak, mint az 1880-ik és 1882-ik évek november havában.

A születések és halálozások közötti számarány: **nepesedésügyünk** érdekében e hóban is kedvező eredményt mutat.

A körmozgalom élénkebb volt, mint a múlt hóban: az uralkodó körnemtő a légző szervek heveny s idült bántalmában nyilvánult, e mellett észleltetett az orvosi gyakorlatban nagyobb számú váltóház és egyes, szörványosan fellépett heveny fertőző körnem.

A gyermekvilágban, a 7 éven aluliaknál, a közegészségügyi állapot e hóban többé-kevésbé, de rendszerint kedvezőtlen jellegű szakott lenni: ezen rosszabbra való fordulás e hó tartama alatt is beállott, de csak igen esekély mérvben s viszonyítva az előbbi évekhez, egészen jelentéktelenül.

Az iskolába járó gyermekek között az általános egészségi viszonyok kedvezők voltak, mint ezt a róm. kath. iskolákat illetőleg, főtisztelendő Fejér Gyula apát-plébános s igazgató úrnak, a gör. kel. iskolákat illetőleg pedig Vukicsévics Gy. Miklós igazgató úrnak szíves átiratai konstatálják; személyes meggyőződést is szereztem erről: midőn higienicus szempontból az izraeliták két iskoláját (négy osztályt) és a szállási iskolák közül: a két nenadiesi (a bajai és esataaljai úti) római katolikus, valamint a milcsityi és obziri gör. kel. iskolákat meglátogattam.

A felnőttek között is a közegészségügy állapota minden tekintetben kielégítő volt.

Meghalt e hóban: 61 egyén; 1880-ik évi november havában: 66; 1881-ben: 56; 1882-ben: 66; 1883-ban: 52. E hóban elhaltak közül: 28 finemű és 33 nőnemű. Hét éven aluli: 35 (a meghaltaknak 57.3%); ezek közül gyógykezeltetett: 15 és 20 nem. Hét éven felüli: 26; ezek közül orvosoltatott: 16 és 10 nem; összesen gyógykezeltetett: 31 és 30 nem.

A halálokok a kezelő orvosok és a városi halottkém meghatározása szerint a következők:

I. Ragályos betegségben meghaltak: vörhenyben: 1; hagymázban: 1; hártvás torokgyilkban: 1; ronesoló toroklobban: 1.

II. Egyéb betegségek folytán: veleszületett gyengeség s gyermekaszály: 12; göresök: 10 (a meghaltaknak 16.3%); 1881-ben: 14.2%; 1882-ben: 19.6%; 1883-ban: 19.2%); agyburoklob: 1; hörghurut: 4; tüdőlegdag: 1; tüdőlob: 2; tüdőgümőkór: 12 (a meghaltaknak 19.6%); gyomorhurut: 2; hashártyalob: 3; gerinevelősorvadás: 1; vízkór: 1; szájesuk-derme: 1; rák: 3; aggaszály: 4; halva született: egy leány.

Az elhaltak kora: 0—1 évig: 22 (ezekből 1 törvénytelen); 1—5 évig: 11 (ezekből 1 törvénytelen); 5—20: 8; (összesen 0—20: 41); 20—30: 1; 30—40: 6; 40—60: 7; 60—80: 3; 80 éven túl: 3.

Élve született e hóban: 85; 1880-ik év november havában: 86; 1881-ben: 95; 1882-ben: 74; 1883-ban: 98.

Az e hóban szülöttek közül törvényes: 47 fiú és 30 leány; összesen: 77; törvénytelen: 4 fiú és 4 leány; összesen: 8; született tehát összesen: 51 fiú és 34 leány.

Az 1880-ik évi november havi szaporodás volt: 20; 1881-ben: 34; 1882-ben: 8; 1883-ban: 46; **e havi szaporodás:** 24 (23 fiú és 1 leány).

Orvosrendőrileg megvizsgáltatott e hóban több alkalommal a halpiac, hús, tej és egyéb élelmezési cikk; továbbá tüzetes rendőri vizsgálat alá vettem városunkban leginkább látogatott pálinkamérésekben (az úgyn. palinkarákban) árulni szokott közönséges pálinkákat (az úgyn. kliparákat), melyeket majdnem kizárólag a köznépfogyaszt. Megvizsgáltatott e hó tartama alatt összesen 36 pálinkamérésből beszerzett 44 pálinkanem. ízére, színére, szagára és a lakmusra gyakorolt hatására nézve, amint azt a következő táblázat tudatja:

A pálinkamérő neve	Arányban a teljes létszámhoz százalet	Lakmásra gyakorolt hatása
1 Özy. Polzovics Áronné	39	közömbös
2 " " "	32.4	"
3 Theodorovics Miklós	39	"
4 " " "	31.2	"
5 Bikár Lázár	39	"
6 Gyurisics Jakab	35	kissé savanyú
7 Antits Milan	41	közömbös
8 Bikár Jakab	32	"
9 Dörfler János	35	"
10 Vezics Miklós	39	"
11 Frász Máttyás	37	"
12 Goldstein Jakab	37	"
13 Polzovics Száva	32	"
14 " " "	26.5	"
15 Szantovác Mihály	81	"
16 Andráskó Alajos	44	"
17 Jovánovics Arszá	54	"
18 " " "	29	"
19 Glaszovics József	32	"
20 Borosky Vazul	30	kissé savanyú
21 Bikár Pál	41	közömbös
22 " " "	36.2	kissé savanyú
23 Sztójsics Miklós	35	"
24 Gruics Triva	33	savanyú
25 Goldstein Mór	38	közömbös
26 Major Pál	33	"
27 Pávlovics Mladen	38	"
28 Bécin Sándor	33	"
29 Kalugyeresics Veszelin	38	"
30 Rados Mihály	32	kissé savanyú
31 Gergurov Izsák	32	közömbös
32 " " "	27.2	"
33 Gruics Dasa	34	"
34 Momirovics Platon	34	savanyú
35 Bosnyák Éva	44	"
36 Czárics Márko	35	közömbös
37 Stójsics Jęfta	28	"
38 Jerkovics Milan	38	"
39 " " "	27.9	"
40 Polzovics Misa	39	"
41 Stójsics Pál	32	"
42 Jankovics Dávid	33	savanyú
43 Utvics Miklós	40	közömbös
44 " " "	32.4	"

Egyéb észrevételek. Ad. 5. Csekély mennyiségben: kozmaolaj (Fus-elöl). Ad. 6. Csekély mennyiségben: kozmaolaj. Ad. 20. Sok kozmaolaj. Ad. 22. Csekély mennyiségben: kozmaolaj. Ad. 34. Csekély mennyiségben: kozmaolaj. Ad. 35. Sok kozmaolaj.

A megvizsgált pálinkák közül néhányak savanyú reakciója volt, ami onnan látszik eredni, hogy a pálinka rosszul zárt edényekben tartatik. Az elpárologtatás után való maradékban nem találtatt semminemű ártalmas alkatrész. úgy szintén kénkönneggel a fémekre vonatkozó megvizsgálás, mely fémek a tisztító hólgyagból (Destillirblase) juthatnak a pálinkába, eredményre nézve szintén negatív volt.

A megvizsgált pálinkák legnagyobb része, amint annak lennie kell, víztiszta színű volt, és a többé-kevésbé színesek sem tartalmaztak mester-séges festanyagokat.

Habár meg vagyok győződve, hogy a köznép által a pálinkaivással újni szokott visszaélést egyedül orvosrendőri intézkedésekkel megszüntetni nem lehet, a pálinkák időszakonkénti megvizsgálása, azok készítés módjának és kezelésének ellenőrzése főfontosságú a közegészségügyi szolgálat terén.

Az italok közül a pálinka tartalmazza az alkoholt a legkoncentráltabb alakban; rendes ivása az emberi egészségre nagymértvűen kártékony hatású, hygienicus szempontból, tehát absolute meg nem engedhető; a pálinka inkább gyógyszernek tekintendő, melyhez csak felette ritka esetben, midőn „elvezet” bizonyos feltételek mellett indicálva van, volna szabad nyúlni.

Ezért a nálunk nagyon elterjedt szenvedélyes pálinkaivás mellett, a pálinkaméréseket ellenőrző felügyelet a közjó szempontjából csak a legszigorúbb lehet s ezen alkalommal megelégedéssel konstatálom, hogy minőségre ezen italmem, a múlt évben megejtett vegyvizsgálat óta általában javult. A pálinkának legveszélyesebb alkatrésze: a bódító és mérges hatású kozmaolaj, nem fordul elő oly gyakran, sem oly nagy mennyiségben, mint a tavall megvizsgált „kliparák”-ban, mi annak jele: hogy pálinkamérőink azóta tisztább borszeszt használnak ezen egészség- s erkölcsrontó italmem gyártásához.

A Franciaországban, habár mulófélben levő cholerajárványra való tekintettel, időszerűnek találom figyelmeztetni a közönséget, hogy azon eshetőségre: ha netán hetek vagy hónapok multán nálunk is fellépne, hogy most nagyon is helyén volna, ha városunkban, főleg a vagyonosabb családok, felhasználják az alkalmat a kellő mennyiségű jég beszerzésére.

A jégnek, mint hűsítő és conserváló szernek, úgy a terapiában, mint a háztartásban eddig is kiváló szerepe volt; jelentőségében nyer azonban

az említett körülmény által, mely szerint alig volna szabad a jövő év folyamán egy jobb módú háznál is hiányoznia. A jégkészlet beszerzésénél a városunk körül elterülő barák, moecarak és postványok határozottan mellőzendők, mert a jég a víznek tisztatlanságait megtartja, hanem jobb víz hiányában, a jég a Ferenc-esatornáról hozandó.

Az elsőfokú közegészségügyi hatóság felhívandó volna tehát, hogy ezen a jelen körülmények között fontos ügyben, a közönséget figyelmeztesse azzal, hogy a törvényhatóság által beszerzett jégkészletre első sorban a kórház- s a szegényebb sorsúaknak leendő joguk, míg a vagyonos családok, más európai városokban divó szokás szerint, kevés költséggel maguk állíthatnának fel maguknak házi jégpincét, jégvermet vagy jég-gunyhot.

Megvizsgáltattak továbbá a városi tisztí orvokok által a fennálló 8 kéjntőtelep 20 bejegyzett örömléányval; a bujakórosak a kórházba szállítottattak.

A köztisztaság kielégítő volt.

Az állatok egészségi állapota kedvező volt. Adójárás: legmelegebb nap volt: 6-án (délben + 13° R.); leghűvösebb: 24-én (reggel — 5° R.); légsúlymértő legmagasabban állott: 9-én reggel, legalacsonyabban: 21-én délben. Derült nap volt 7, a többi többnyire egészen borult; eső esett 2, havazott 4 alkalommal. Szélirány: első napokban déli, majd délnyugoti, később a hó utolsó hetéig északnyugoti és északi, míg az utolsó hétben legtöbbit déli.

Zomborban, 1884. évi december hó 4-én.

Dr. Páulovits Simon,
városi tisztí főorvos.

Hirek.

Áthelyezés. A m. kir. igazságügyminiszter, Bodnár Imre apatini kir. közjegyzőt, hasonló minőségben a szegedi kir. közjegyzői állomásra helyezte át.

A m. kir. igazságügyminiszter Lefkóvics Fülöp m. kir. 5 honvéd-huszárezredbeli számvivő őrmestert a szabadkai kir. törvényszékhez írnokká nevezte ki.

A megyei központi választmány f. évi december hó 8-án, hétfőn délelőtt 10 órakor a tovarisovai képviselőválasztás eredményének felsőbb helyen leendő bejelentés szempontjából ülést tartott.

Felhívás. A megyei gazd. egyesület titkársága által tisztelettel felhivatnak mindazon községek és vált. tag urak, a kiknél még aláírás iv van, hogy azt minél előbb sziveskedjenek beküldeni a titkári hivatalba, hogy az egyesületi tagok névsora még ez év folyamán összeállítható legyen.

Ujvidéken a f. hó 4-én tartott városi közgyűlésen árvaszéki ülönkké két pályázó közül Ertl Ignác kir. törvényszéki jegyző választatott meg.

A bács-kulai r. k. néptanító egyesület területén (magában foglalja a bácsi és a kulai tankerületeket) a kath. tanítók országos segélyalapja részére befolyt összesen 115 frt. — Beiratkozott 38 tanító rendes tagnak. A két esperesi kerület papsága 85 forintot adományozott ezen segélyalapra. A pénz mind begyűlt már és Osztermayer József egyetli elnök által már rendeltetése helyére is küldetett.

Ujvidék város 1885. évi költségvetési előirányzata 237031 frt 13 kr. kiadással szemben 178128 frt 29 kr. bevételt mutat s az így mutatkozó 59503 frt 36 kr. hiány fedezésére 36%-os községi pótdadó hozatott javaslatba.

Rigycián a halászköz és hó első napján egy 12 kilós vidrát fogtak a nádasban. A ritka állat egy két kilós pontyot mulatta magát.

Ujvidéken Himmelsbach Mihály halászmester és társa, ki 14 hónapos gyermekét is magával vitte, csónakkal akartak a Dunán átmenni, azonban a jég telfordította a csónakot, s menthetlenül a hullámokban lelték mindhárman halálukat.

Torzán a f. évi december hó 2-án megejtett község-orvosi választás alkalmával dr. Tessényi Pál választatott meg egyhangulag.

A koreszturi iskolának Gvosgyák Gábor kulai bir. végrehajtó 68 db Günczy-féle magyar abc-és könyvet ajándékozott.

Szatmári színtársulata Ó-Becséről Kulára fog menni és ott 12 előadást tartand.

Palágyi Lajos, e megye szülöttje, előfizetést hirdet egy kötet költeményére, melynek egy része a fővárosi szépirodalmi lapokban már napvilágot látott. — A könyv a „Pallas” irodalmi társaság nyomdájából 8—10 ivnyi tartalommal fog kikerülni. Előfizetési ára 1 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek Gallé Dániel urhoz (Budapest, Lipót-utca 46) címzendők.

Apatin községének képviselő-testülete rendkívüli közgyűlésében, Ribiczey Béla szolgabíró által képviselt iparhatósággal egyetértve, az ipariskolai bizottságba a következő 12 tagot egyhangulag megválasztotta: Puck István plébános, Rauschenberger János felső népisk. tanító, Doleschal Alajos asztalos, Grün Adam takács, Gozovits Ignác cipész, Marsch János pék, Hauk Adam lakatos, Horn Frigyes szabó, Speiser István molnár, Trillsam Antal halász, Krebsz Janos kádár, és Bolschetz Ferenc fazekas. Ezen bizottság elnövévé Marsch János jelöltetett ki a szolgabíró által.

Nekrológ. Vugrás Antal veprováci plébános f. hó 6-án esti 3/4 7 órakor hosszas szenvedés után meghalt. Temetése ma reggel 10 órakor fog megtartani.

Hymen. Gollub Nina k. a., Gollub Lajos zimonyi volt ujvidéki postagondnok kedves és szép leánya a m. hó végén tartá eljegyzését nemes czipseni Schmidt Lajos m. kir. államvasuti hivatalnokkal Szabadkáról.

A multkor egyik számunkba átvettünk egy fejszólást a Phönix nevű biztosító társulat ellen. Hoztuk pedig nem annyira azért, mert utánközlésre a „Magyar Pénzügy” című fővárosi szaklap fölkért; hanem inkább azért, mert megyénkbeli, Bu'keszről, volt a cikk keltezte. Sem a Phönix mellett, sem ellene nincs szavunk; de nem akarunk senki pártján állónak tekintetni s azért közöljük a „Debreceeni Ellenőr” után a „Szegedi Napló” s több jelentékeny vidéki lap társának ide vágó nézeteit. A „Debr. Ell.” lényegében így ír: „Több mint egy éve már, hogy szerkesztőségünkhez és egyáltalán a vidéki lapok szerkesztőségéhez többféle ugynevezett szaklapokat küldenek be, melyben támadó cikkek a következő megjegyzéssel láttatnak el: „Tisztelettel kérjük a lap szerkesztőségét a közérdekű cikk átvételére.” Ezek a „szaklapok” csak néhány példányban jelennek meg és csakis úgy képesek magukat föntartani, ha minden számban van valamely megfizetett vagy zsarolni hivatott cikke. Kézirathány, vagy vakbuzalom a „szaklap” iránt teszi lehetővé, hogy néhány vidéki lapba szerkesztőségünk metelyes cikkeket becsempészni, ami alig történt meg, azokat a versenyzők a szélrózsa minden irányában terjesztik. Ujabb időben többek között egy régi s igen tekintélyes intézet, a 25 év óta fönnálló Phönix biztosító-társaságot választották céltáblául, a mely ellen valóságos hajszát indítottak. A vidéki hírlapirodalom nem szolgálhat magánérdekeket s nem lehet gyáva eszköze oly egyéneknek, akik megfizetett bérökért közhasznú intézetek megkárosítására törnek a saját utján.

Beküldetett egy levelező lap, mely Bogojeván december 4-én adatott postára és negyednap mulva, vagyis december 7-én érkezett Zomborba. Ha tekintetbe vesszük azt, hogy Párisból és Berlinből harmadnapra a levelek megérkeznek; ha tekintetbe vesszük azt, hogy Bogojeváról Zomborba naponként három vonat érkezik: igazán nem fejthetjük meg a posta csigalassúságát. Különben tudtunkkal minden postahivatalnál van panaszkönyv, és a sérelmet szenvedett beküldőnk talán az ebbe való panasz-bejegyzés által nyerhet némi elégtételt.

A házközösségek megszüntetése. A képviselőház igazságügyi bizottságának dec. 5-én tartott ülésében tárgyalás alá vétetvén a polgárosított magyar határvidéken fennálló házközösségi intézmények megszüntetéséről szóló törvényjavaslat, rövid vita után általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadtatott.

Árverés. Sibalin Márk 2277 frtra b. ingatl. jan. 12. Baja.

Csődök. Hauer Gyula ellen, csődbiztos Török Zsigmond, tömeggondnok Merényi Dezső, jan. 10. Szabadka. — Heilbrun Ignác ellen, csődb. Orsai Vilmos, tömegg. Merényi Dezső jan. 24. Szabadka. — Reiter Jakab ellen, csődb. Török Zsigmond, tömegg. Latino-vits János, jan. 21. Szabadka.

A megyei kir. tanfelügyelő Szabadka város közigazgatási bizottságában azt az indítványt tette, hogy tekintettel az ottani belvárosi elemi iskolák korahagyott állapotára, szállíttassék fel a város közgyűlése, hogy a kornak és a város emelkedő színvonalának megfelelő elemi iskolákat építtessen. Az indítvány egyhangú helyesléssel elfogadtatott.

A középtanodai hittanárak képzése tárgyában kiadott szabályzat értelmében a vizsgáló bizottság tagjaivá bíboros-érsekünk kinevezte: dr. Hopt János székesegyházi kanonok s papnöveldei igazgatói helynök elnöklele alatt, Schweitzer József papnöveldei igazgatót, dr. Hoffmann Károly, dr. Várossy Gyula, dr. Steetz György papnöveldei tanárokat, Kleiner Lajos papnöveldei abgazgatót és Fonyó Pál képezdei tanárt.

Jegyzőségnél alkalmazást keres egy vizsgázott, s e téren már 4 évig működött segédjegyző. Bővebb felvilágosítással a kiadóhivatal szolgál.

A szabadkai főgymnáziumnál a róm. kath. hit-tanári állásra pályázat van hirdetve, december 20-iki határnappal, fizetés 900 forint.

A zombori magyar olvasó kör f. hó 7-én d. e. 10 1/2 órakor közgyűlést tartott, melyen az 1885 re szóló költségvetést tárgyalta. A mult évi számadások megvizsgálására Szalai Károly, Kecsey Károly és Putnik Rezső köri tagok küldettek ki.

A plébániának a városházára néző szárnya előtt még az őszön ástak egy méteres kerek gödröt, nyilván azért, hogy fát ültessenek bele. A szándék ugyan nem valósult meg, hanem azért a gödör ott áll rendületlenül... mintegy kített cinege-csapda, hogy a járó-kelőköt ovatosságra szoktassa. Nem e valami élelmes ügynök keze tartja fenn ezt a reklám lukat, hogy a piacon járó népség a balesetek ellen biztosító társaság áldásos voltáról meggyőződjenek.

Ifj. Konyovits István, helybeli bórkereskedő a bécsi köszénipar-társaságtól a köszén elárúsására Zomborban és vidékén főügynökséget nyert.

A zombori magyar olvasó-köri tekepálya részvényeseinek f. hó 7-én délelőtt 11 órakor tartott közgyűlésén elnöknek a lelépő Tárczay Mór helyébe Várossy Tivadar, pénztárnoknak pedig Tápay István választatott meg. Ugyanezen közgyűlésen a tekepálya jövedelméből következő számu részvények sorsoltattak ki: 1) Dr. Vojnits István, 12) Barthal József, 16) Diószeghy Samu, 28) Középepsi János, 46) Roheim Sándor, 48) Sándor Béla, 52) Szakácsy Ferenc, 57) Szemző István, 59) Szemző Gyula, 68) Tárczay Mór, 71) Vujevich Zakár, 76) Zakó Péter. A pénz a nyugta felmutatásával Tárczay Mór köri igazgató urnál vehető át.

Egyházevdnökségi ülés dec. 7-én. Elnök Hoffmann Mihály polgármester. 1. A zombori r. kath. iskolaszéknek átírata az ujonnan felépített elemi iskolába beszerzett padok és felmerült 1638 frt 89 kr. kiutalványozása tárgyában. Fejér Gyula apát ur, mint a népiskolák ez idő szerinti igazgatója, kötelességének tartja az egyház vednökségét értesíteni arról, hogy az ujonnan elkészült padok célszerűtlenségnek bizonyultak általában; különösen pedig feleliti, hogy az I. és II. osztályban azok oly szűkek és alacsonyak, hogy azokban a gyermekek sem kényelmesen belépni, sem egyenesen állni vagy helyesen ülni nem képesek. Az irást meg éppen oly meggörnyedve kell végezniök, hogy valóságos számalom fogja el az embert annak látására. Nevezetesen az első osztályban az ülés magassága 30

cm., a második osztályban 35 cm.; az asztallap magassága az I. osztályban 48, a II. osztályban 56 cm. Az asztallap és ülőpad közti distantia pedig az I. osztályban 6, a II. osztályban 6 1/2 cm. — és ezen hibák arányok a felsőbb osztályok padjainál is sajnos érezhetők. — Tekintet mégis arra, hogy a kiküldött bizottság a legjobb hiszemben járt el, a mennyiben dr. Veredy Károly abaujmegeyi tanfelügyelő által kiadott szakmunka utasításai szerint írta elő a méreteket, a vállalkozó asztalosok pedig, kik emez elbők szabott méreteket pontosan betartották, jogosan és méltányosan el nem tilthatók kiérdemelt díjuk átvételétől: indítványozza, miszerint a hitközség eme felhatalmazását tudomásul véve, a felmerült 1638 frt 89 kr. költséget kiutalványozza. A határozat ily értelemben mondatik ki. A felhozott enyhítő körülmény, mint mentesség, előtűnik valóságos szatira. Hiszen meglehet, hogy azok a szegény zabmalmaligán kórászó tót porontyok ott fűnt, a görbe országban, olyan tökmag növésűek; hanem nálunk még satnya gyerekek is nagyobb méreteket kívánnak, mint az itteniek. Hogy kinek a bölcsesége volt, földvidéki könyvekből, s nem az életből nézni ki, mekkorák a mi gyerekeink? nem tudjuk; de hogy azokban a padokban se ülni, se állni, se írni nem lehet, azt tudjuk és tapasztalás, szemlepróba után állítjuk. Ezen állítás ellen föl lehet ugyan hozni azon alapos mentséget, hogy akkor, mikor a padokat csináltatták, persze vakáció volt s így... nem lehetett próba-gyerekeket fogni. E mentségre azt feleljük, hogy... no, ez igaz... Ha még egyik-másik pad volna csak oly neveléses kicsiny, hát hagyják; de a bizottság bölcsesége, hódolva az egyenlőség nagy elvének, mindegyformára csináltatta. Pedig hát hogy a 6—12 éves gyerekek legalább is különböznek egymástól, mint újjaink, az csak szembeszökőleg világos. Mi kénytelenek vagyunk apát urnak túlságosan békületesen és csak a személyes fődözésre célzó felszólalását gyengének és színtelennek minősíteni s megkérni a helyben lakó kir. tanfelügyelő urat, hogy azoknak a padoknak a pedagógiai egészségben elemti parancsaiba ütköző voltáról sürgős meggyőződést szerezni sziveskedjék és a padokba beszuszkolt kis gyermekek ép testéről atyaiabban gondoskodjék, mint saját édes apáik. Egyébiránt, hogy ne mondassák, miszerint csak állítunk, álljanak itt a hat főszerelt osztály új padjainak pontos méretei:

Az ülőlap magassága a padlótól:					
I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
30	35	37	38 1/2	40	42
Az asztallap magassága a padlótól:					
I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
48	56	60	62 1/2	65	68
Az asztallap és ülőlap közti köztávól:					
I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
6	6 1/2	7	7 1/2	8	9

Apák és anyák! Centiméter akad minden házbán; mérjétek egy kicsit ez adatok után és győződjetek meg, milyen helyzetben kell 6 évig guggolniuk fejlődésre unt kisdedeiteknek, azért a kész pénzekért, amelyen több körültekintéssel megfelelő padokat is kaphattatok volna. 2. A zombori r. kath. iskolaszéknek megkeresése az iskolákba szükséges függönyök beszerzése s illetve ezen célra az iskolai alaptól 200 frtnak kiutalványozása iránt. Miután az iskolaszék 1885. évi költség-előirányzatában az előre nem látható szükségletekre 300 frtot meghaladó összeg áll rendelkezésre, oda utasítatik, hogy a függönyök árát abból fedezze. Ha mégis időközben valamely előre nem látható kiadás ezen fedezeti címet kimerítené, akkor a hitközség annak pótlására újonnan felkérendő lesz. 3. Oracsi Erzsébet tanító névén a szelencsei iskolaépületben levő utcai lakás és a kert élvezetének évi 100 frt lakbérfizetés mellett leendő átengedése tárgyában. A szelencsei iskolaházat és lakóhelyiségeit az egyházközség közvetlenül az iskolaszék rendelkezése alá bocsátván, Oracsi Erzsébet kérelmével oda utasítatik. 4. A zombori r. kath. iskolaszék megkeresése a központi iskolaépület udvarában lévő kútnak gyökere kitisztítása, esetleg egy új kútnak építése iránt. A kútnak alapos kitisztítása elhatározott. 5. A számvizsgáló választmány jelentése az 1883. évi iskolaalap-pénztár megvizsgáló számadások tárgyában. A megvizsgált számadásoknak a kalocsai ft. egyházi hatóság felülvizsgálat végett való felterjesztése határozott. 6. A tanító névén kérvénye drágasági pótlék kiutalványozása iránt. Miután az iskolaalap-pénztára iskolaépítésre van szána, és től, ha abból nagyon sokszor és sokat utalványozgat az egyházközség, nem marad a kitűzött célra: ennél fogva kérelmök figyelembe nem vehető.

Adakozások a szegény gyermekek karácsonfájára: (folyt.) Fejér Gyula apát-plébános 10 forint, Auer Borbála 4 frt, Szemző Gyula 5 frt, Kórics Eszter 2 frt, Spitzer Róza 2 frt, Beke-Egyedi Irma 2 frt, Dalnayné-Takács Klementin 2 frt, Kovács Vilma 2 frt, Alföldy Gedeon 3 frt, a gyermek szini-előadás tiszta jövedelme 210 forint. Eddig e nemes célra a növegyleti elnöknő 3 nagyságánál 381 frt 80 kr. folyt be. Dr. Margalits Ede növegyleti titkár.

Nyilvános köszönet. A megyebázi palota nagytermében november 30-án rendezett gyermekszini-előadás a szegény gyermekek felruházására oly tekintélyes összeget eredményezett, hogy kedves kötelességemnek tekintem, a nyilvánosság előtt is, legmélyebb köszönetemet kifejezni mindazoknak, kik akár mint közreműködők, akár mint rendezők, akár mint az ügy előmozdítói ez előadást oly sikeressé és áldásában oly eredményessé tették. Zombor, 1884 december hó 5-én. Esztergamy Borbála növegyleti elnöknő.

Hódság, 1884. december 5.

Választás ma, választás holnap, ez most nálunk a jelszó. Mindennemű és rangú községi választásoknak nézünk elébe. S van újra mozgalmas élet, melynek hullámai nem csapódnak ugyan tovább a község határát jelző dombnál, mégis egyes jelenségeiben ép oly viharosak, mint az országos választások. A ki már részt vett ily községi választási mozgalomban, tanúságot tehet mellettem, hogy ennek ép úgy meg vannak nagy fontossága és hordereje, mint neveléses és homéri kacajra keltő jelenségei. Ugyszólván önkénytelenül indul meg a mozgalom és kering tovább és

terjed házról-házra. Még a legegyszerűbb pór szive is érzi és felfogja, hogy ezzel oly jogot van hivatva gyakorolni, melyet csakis az alkotmányos szabadság adhat.

Eme megindult választási mozgalmak közepette olvastuk a „Bácska” hirdetési rovatában — mi hód-ságiak erről eddig mit sem tudtunk, — hogy folyó hó 4-én községünkben aljegyző választás lesz. Hihetetlennek fog tetszeni a dolog, hogy nem tudtunk róla, de hát megesejt rajtunk, hogy miért? arra csak az tudna megfelelni, a ki jártas a spiritusibus vagy ha úgy tetszik, a gondolat olvasásban, mert mi nem tudjuk miért titkolták el azt bizonyos körök, még a községi képviselőtestület előtt is, pedig a törvény értelmében ennek hivatásához tartozik valamely állás betöltése felett határozni. Mindjárt gondoltuk, hogy itt oly esettel állunk szemben, mely nem régi ugyan, de mindig új marad, vagy a hogyan azt a szarvasi borbély szokta volt mondani: „a guszthusok különféleségének öminőségében vagyon az kutya elhantolva.” S ha még kétértelmű is volna ebben, a ma lefolyt választás eme kételyünket eloszlatá, ellenkezőjét bizonyítván be ama latin közmondásnak: „de gustibus non est disputandum”; mert a guszthus felett csakugyan nagyon disputáltak a képviselőtestület és a jegyző.

Eme aljegyzői állásra négyen folyamodtak és pedig Schmidt, Stencz, Schwerer és Rumbach. A képviselőtestületi tagok összegyűlvén, a községjegyző előadja, miszerint az 1871. évi XVIII. t. c. keretében alkotott megyei szabályrendelet értelmében az ajánlási jog öt illeti és ennél fogva ő mind a négyet kandidateálja, de mégis Rumbachot ajánlja megválasztatni, kinek 400 frtnyi fizetéséhez, ha megválasztatik, ő sajátjából (?) még osztrák értékű 100 azaz száz forinttal járul. Nesze semmi fogd meg jól. E szónoki hévvel és megfelelő gestussal előadott megnyitó beszéd teljes békében hallgattatott meg és senki sem szólalt volna fel, ha a „guszthus” megegyezett volna, de a képviselőtestület látható többségének ez az ajánlat egyáltalában nem tetszett és választani nem akart, mert szívük egyikéhez sem vonzódott a folyamodóknak, mert bizalommal csakis az iránt viseltek, kire nézve ez állásérti pályázatot a „guszthus” különfélesége lehetetlenné tette és már tömegesen eltávozni készültek, midőn a képviselőtestület egy tagja úgy nyilatkozott, hogy választani kell, mert mind a négy folyamodó kandidateáltatott és így kivánja ezt a törvény, beleegyeztek a választás megejtésébe és az megtörtént és pedig titkosan, dacára annak, hogy — úgy olvastuk legalább a törvényben — a képviselőtestületi gyűléseken a szavazás nem titkosan, hanem nyilvánosan ejtendő meg, de hát a törvényt úgy látszik nem azért hozta a nemzet képviselése, hogy azt megtartsuk és hozzá ragaszkodjunk, hanem hogy §§-ait érdekeinknek megfelelőleg kicsavarjuk, elferdítsük és félremagyarázzuk. Beadatott összesen 37 szavazat, mi összeolvastatván, kitént, hogy ebből 19 Rumbachra, 18 Schwererre esett, ki erre rögtön kinyilatkozta, hogy panaszként hozza fel azt, hogy egy olyan is szavazott, ki nem tagja a képviselő testületnek és így szavazati joga sincsen, amely állítás rögtön be is bizonyítottat; tehát még azt sem tudták, hogy ki községi képviselő, ki nem és úgy látszik, minden alkalommal tetszés szerinti tagokat hoznak össze. Merie ezek után tagadni valaki, hogy nem arkádiai időkét élünk. Hozzá fűzöm még, hogy a választás nem hirdettett meg a szokásos módon, mert a képviselőtestületnek nem hozatott előzőleg tudomására és a pályázat ennek tudta nélkül iratott ki és a választásra egy tag annak megkezdése előtt egy negyed órával hivatott meg, másodszor a választási eljárásról jegyzőkönyv egyáltalában nem vétett fel, mit ugyan nem is lehet csudálni, mert a fennemlített panasz előadásakor a tollat rendesen vezetőket páni félelem és rettegés fogta el, mást panaszt gondoltak ők, nem ezt. Felhozhatók e lényeges hibákon kívül még több apró formahibákat is, elmondhatnék egy pár házassági pletykát is, mert hát erről is volt szó, de nem teszem, csak ama kérdést vetem fel, vajjon ezek után érvényes-e a szabad választásnak csúfolt ténykedés? Községünk képviselő testülete nem tartja annak, mert mélyen meg lett sértve és tüntetőleg hagyta oda a községházat és a választás megsemmisítése iránt fog kérelmezni. Hir szerint maga a járás szolgabírája e választást, mint törvényes formákba ütközött, már is megsemmisítette és új pályázatot kiírására utasította az előjárásról. S van most újra miről beszélni a lakodalmakon, disznótorokon és fonókban, mert ily botrány községünkben, mely mindenkor a haladás zászlaját lobogtatta és amely mintaképe volt egy törekvő községnek, még soha sem fordult elő és így a társadalom minden rétegében óriási visszatetszést szült. S mi volt e botrány kútfeje? megmondhatom nyíltan és őszintén: a jegyző és képviselő testület közötti „guszthus” különfélesége és a határokat nem ismerő bizalmatlanság. Nem a napi események kronikájának ressortjába tartozik ennek okát kutatni, hisz talán a személyes ellenzenvenetelné szemére, de mégis, „legyen igazság, vagy vesszen a világ.”

Legfőbb azonban az a tudat, hogy ilyen tények által eltűnik az a szép egyetértés, mely eddig községünk polgárait összefűzte és amely a mult képviselő választás alkalmával oly imponzans módon nyilvánult, de hiába, csak emberek vagyunk, kik személyes önző céljait a közügy fölé helyezik. Több világosságot kérünk.

Don Carlos.

A község köréből.

Emlékezni fognak olvasóink, hogy Oppenländer Gyula apatini felső népiskolai tanító, e lap f. évi 95. számában panaszt tett Zirner S. és fia, bajai butoros cég ellen, mint amely töle az egyszer már kifizetett tárgyak árát 9 hónap múlva újból követelte. Erre vonatkozólag Zirnerék hosszu, szenvedélyes választ küldtek be, melynek lényege szöszierint ez: „Oppenländer Gyula apatini tanítónak becses lapja f. évi 95-ik számában kiadott panaszára válaszunk a következő: A könyvvezetőnk által ejtett tévedésért ünnepélyesen bocsánatot kérünk; jölehet ily tévedés bárkinél és bármikor előfordulhat, — ha, mint nálunk, nyolcezerrel több vidéki és egy csonó hely-

beli adós részleteiről keil nyilvántartást vezetni. Hogy felszólításunk nem jobb tudomásunk ellenére és nem is mellékjövdelem szerzéseért történt, elég 32 év óta fenálló üzletünk csonkítatlan jó hirnevére hivatkozunk. Hogy Oppenländer váltóját nem küldhettük neki be: ez egyszerűen onnét van, mert váltója nincs is, hanem csak részletive. Persze e kettő közt különbséget nem tud tenni a jámbor. Ennyit az érdemre.”

Tehát Zirnerék a hibát elismerik, de tagadják az imputált rossz szándékot. A többiben, lapunkba nem való hangon, szidják Op-t, durva stílusáért, észre nem vevén, hogy ők annál sokkal mélyebben vétének az irány választékosága ellen.

Mi a négy rendbeli levelező lapot láttuk és szintén nem értjük, hogyan lehet rendes könyvvezetés mellett adósnak nézni valakit 10 nap alatt 4 ízben egymásután, ha egyszer az a valaki nem adós?

Igaz, hogy tévedni emberi dolog; de az is igaz ám, hogy az efféle tévedésért megharagudni és panaszkodni nem kevésbé emberi dolog. Végül az is igaz, hogy az efféle panaszokat legkönnyebb úgy megszüntetni, hogy nem adunk rá okot rendetlen könyvvezetéssel.

A célatot illetőleg Opp. ur bizonyára téved; de ki tehet arról, hogy pénzkérdésekben az emberek pessimisták?

Azt hisszük, hogy ezzel mind a két félnek méltányosan eleget tettünk.

A szerk.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

HIRDETÉSEK.

Joseppe del Negro és Flosberger Máttyás

olasz közsörüs mesterek Zomborban
a szerb templom épületben.

215. szám

Ikt. 1884.

Pályázati hirdetmény.

A Bács-Bodrogh megyei gazdasági egyesület a titkári állásra a következő feltételek mellett pályázatot hirdet:

Évi fizetés 900 frt s esetleg 100—200 frtnyi remuneráció, megjegyezvén azonban, hogy erre csak akkor tarthat a titkár igényt, ha gazdasági érdekeket előmozdító irodalmi munkásságot tanúsít.

Az állás 1885. január 1-én foglalandó el Zomborban, a gazd. egyesület központjában. A pályázat a megkötendő szerződés értelmében 3 évre szól, vagyis jövő jan. 1-től 1887. dec. 31-ig.

A pályázni óhajtok magyar honpolgárságot igazoló okmány, felsőbb gazd. tanulmányokról szóló bizonyítványaik kíséretében folyamodványaikát f. hó 20-ig az egyesületi elnökséghez nyújtásuk be.

A kik, mint titkárok gazd. egyesületnél, vagy mint tisztelt gazdaságban alkalmazva voltak, továbbá a kik irodalmi munkásságot tudnak felmutatni, előnyben részesülnek.

Zombor, 1884. dec. 7-én.

2—1

Az elnökség.

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. község tudomására adni, hogy nálam 1—4 méter magas

karácsonyfák

olcsó áron kaphatók, ugyszintén legizlésteljesebben készült menyasszony-, kézi- és tábla-csokrok és koszorúk.

Goeser Vitus,
városi kertész.

3—1

6706. sz.

kig. 1884.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye apatini járás szolgabírórsága részéről ezenel közhírré tétetik, miszerint Apatin községében elhalálozás által megürült jegyzői állomás 1885. évi január hó 11-ik napján d. e. 10 óra-kor Apatin község házában megtartandó választás után fog betöltetni.

Pályázni óhajtok felhivatnak, miszerint az 1871. évi XVIII. t. c. 73. és 74. §-ai s illetve 1883. évi I. t. c. 6 §-ában foglalt feltételeket igazoló, úgy nemkülönb a község jegyzői hivatalnak magyar és német ajkú községében való viselésére képesítő okmányokkal felszerelt kérvényeiket bezárolag 1885. évi január hó 7-ik napjáig ezen szolgabírórságnál annál is inkább nyújtásuk be, mert később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

A betöltendő állomás következő javadalmazással van egybekötve:

- 1-ször. Évi készpénzfizetés 1000 frt.
- 2-szor. A községházhoz tartozó házikert.
- 3-szor. A „Kucska” dűllőben ugynevezett jegyzőkert.
- 4-szor. 2/4 tk. föld után járó legelőilletmény vagyis 7050 □ öl réti után használata.
- 5-ször. Évi utiköltség átalány fejében o. é. 50 frt.

Apatin, 1884. évi december hó 3-án.

Ribiczey Béla,
szolgabíró.

3—1

Hirdetmény.

Temes megyéhez tartozó 430 katasztrális holdból álló, a vasúti pályától csak 20 percre távol lévő birtok, szabadkézből, előnyös feltételek mellett eladandó. Értekezhetni **Kirilovics János** úrnál Zombor, arany-gerenda-utca 46-ik szám. 3-3

Önkéntes végeladás.

Miután a raktáromon levő árukészlet oly nagy, hogy azt mai napig el nem adhattam, ennél fogva kényszerítve valék **f. évi november hó 1-től kezdve a főutcában Milassevics János ur házának sarokboltját** (a volt gyógytári helyiséget) kibérelni és abban a

végeladást

tovább is folytatni; — ajánlom **fűszer-árúimat** rendkívüli olcsó áron, **porcellán-árúimat** a bevásárlási áron alól és **fényüzési tárgyakat** pedig 50%-al a gyári áron alól. Számos látogatásért esd

Bayer Mihály,
kereskedő.

8-6

Hirdetmény.

Minden néven nevezendő

FOGFÁJÁS

azonnal megszűnik,
még ha a fogak odvassak és
romlottak is — az

Indiai fogcseppek

használata által.

Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 35 kr.
Egy nagy üveg ára használati utasítással együtt 70 kr.

Főraktár:
Heindlhofer Róbert
kereskedésében Zomborban.
12-7

Finomított Salon-Petroleum (Kaiseróh) 1 liter 28 kr.

1153. sz.
kg. ex 1884.

Árlejtési hirdetmény.

Ó.S z t a p á r községében építendő új község ház iránt tekintetes Bács-Bodrogh megye törvényhatóságának jóváhagyása értelmében, tekintetes Ribiczey Béla kerületi szolgabíró ur jelenlétében és felügyelete mellett **1884. évi december hó 23-án**, délelőtt 10 órakor nyilvános árlejtés fog tartatni.

A vállalkozni szándékozók az árlejtéshez azzal hivatnak meg, hogy magukat 10%-os bánatpénzzel ellássák.

Az árlejtés megkezdése előtt 50 kros bélyeggel és 10% os bánatpénzzel ellátott írásbeli ajánlatok is elfogadhatók.

Az írásbeli ajánlatokban határozottan kiteendő, hogy az ajánlattevő a tervet, a költségvetést és feltételeit ismeri és azok minden pontjának magát feltételül aláveti.

A terv, a költségvetés és előmérték Ó Sztapár község jegyzői hivatalánál a rendes hivatalos órák alatt bármikor és bárki által megtekinthető.

Utó ajánlatok figyelembe nem vétetnek. A költségvetésileg megállapított összegek a következők:

1. Föld- és kőműves munkáért	8025	36	kr.
2. Szobrász munkáért	144	70	"
3. Acs munkáért	2859	17	"
4. Tetőfedő munkáért	536	44	"
5. Bádógos munkáért	274	20	"
6. Asztalos munkáért	977	36	"
7. Lakatos munkáért	720	20	"
8. Mázoló munkáért	130	74	"
9. Üreges munkáért	99	52	"
10. Kályhákért	221	—	"

Összesen 13,988 frt 69 kr.

Ó-Sztapáron, 1884. évi november hó 28. án.

Község előljárósa:

Brezsovszky Vazul **Sztankovits Lázár**
jegyző. 3-3 bíró.

7605. sz.

1884.

Hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye zentai járás szolgabíróság kerületéhez tartozó 13000 lakost számláló Ó-Kanizsa községében leköszönés folytán üresedésbe jött első orvosi állomásra ezennel pályázat hirdettetik; — felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket folyó évi december hó 20-ig alulírt szolgabíróhoz terjesszék be, a választás **folyó évi december hó 22-én** fog megejtetni.

Ezen állomás 800 frt évi fizetés, szabad lakás, esetleg 150 frt lakkbér és szabályszerű látogatási díjakkal van javadalmazva.

Zenta, 1884. évi november hó 27-én.

Rezsny Aurel s. k.,
tb. szolgabíró.

3-3

Eladás.

Alólirott ezennel tudatja, hogy **2 drb 4 éves, egy pej-kanca és egy szürke paripaló — Báro Rudics méneséből — 14^{1/2} markosak, igen magas vérűek, eladatnak.**

Vaskuton, 1884. évi december hó 2-án.

Pacher Béla,

jegyző.

2-2

Nincs többé fogfájás!

DOM MAGUELONNE főnök a tisztelendő benediktinuskonál **Soulacban** (Gironde)

FOG-SZERE

használata által.

Két arany éreia, Bruxelles 1883. a legmagasabb kitüntetés. — Főltalva 1873. Boussard Pierre prio által.
1 palack 1., 2. és 4 frt, por 75 kr. és 1 frt, pasta 1 frt.

<p>Eau de Zenobie erősítő, megtartó és egyedül képes a szín viszállítására ép úgy a hajnál, mint a szakállnál, azt hajlékonya teszi és növeszti. 1 palack.</p> <p>Tincture du dr. Richard a haj eredeti színének visszaállítása, rögzíti a haj eredeti színének visszaállítása, 2 vagy 3-szori használatra minden további eljárás nélkül előtte vagy utána.</p> <p>Eau de Phénix I. ugyanazon eredm. y mint az I. sz., siker 2 nap után.</p> <p>Eau de Phénix II. ugyanazon eredm. y mint az I. sz., siker 2 nap után.</p> <p>Gouttes du dr. Thompson szakáll-festőszer, könnyű használat és gyors siker.</p>	<p>Lotion vegetale Cephaline, jótékony a fejmosásra egyszersmind a hajnövesztésre.</p> <p>Arricaine toilette. Egyszerű szer mindenféle bőrbetegségek, kiütések, égések stb ellen.</p> <p>Parfümök, nagy választéka az ismert angol és francia illatszereknek.</p> <p>Poudre fleur de riz de Lahore, elismert legjobb rizspor, finom illattal.</p> <p>Glycerine anglaise, kitünő szer a bőrnél fagyások ellen stb.</p>
---	---

Főügynökség a nagyban eladásra

A. Seguin 3. rue Huguerie Bordeaux.

Raktár Zomborban: Heindlhofer Robert és Weidinger S. és Zs uraknál.

Ajtó- és ablakra való légvonat elzarók.

Valódi amerikai

Halifax-korcsolyák

4-1 a legjobb acélból 3 frt 50 kr.,
ugyszintén a legfinomabb **Halifax-korcsolyák** niklből.

A legjobb **Singer-féle varrógépek** izléses lecsukható fedéllel 36 frton, ugyszintén **Howe, Wheler és Wilson gépek** öt évi jótállás mellett, **egy forint havi részletfizetésre** is kaphatók.

Továbbá nagy

karácsonyi és ujévi kiállítás

a legújabb és legfinomabb tárgyakból **gyermek és felnőttek részére, valamint gyermeki játéktárgyakból,**

melynek megismerésére a n. é. közönséget tisztelettel meghívom.

Valódi francia **gummi- és halhólyagárak** nagy választékban. — Cs. kir. szab. **Dittmár-féle asztali- és szalon-lámpák** a legújabb 24-es **óriási (gigant)** ugynevezett napbéllel. — **Chinai ezüst és alpakka fémárúk** a cs. kir. szabad. berndorfi gyárból. — **Női és gyermek karmantyuk és sapkák, valamint gyermek-öltözetek.**

Goldfahn Sándor,

kereskedő Zomborban, a főutcában, Falclone Lőrinc ur házában.

Optikai és sebészeti szerek.

A közelgő karácson- és ujévi-ünnepekre

a helybeli és vidéki közönségnek ajánlom
nagy választékú

GYERMEK-JÁTÉKSZEREIMET,

ugy minden néven nevezendő

könyvárús-cikkeimet,

a legpontosabb szolgálat mellett és legjutányosabb áron.

KARAKASEVIĆ MILIVOJ,

4-1 könyvkereskedő Zomborban a városháza átellenében.

Zombor, 1884. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatásból.